

Spis treści

Wstęp	5
-------------	---

Część I Uniwersalność fenomenu żałoby

Rozdział I

Interdyscyplinarne rozumienie żałoby	17
1. Konceptualizacja żałoby	18
1.1. Definicja żałoby	18
1.2. Strata w przeżywaniu żałoby	19
1.3. Smutek jako komponenta żałoby	21
1.4. Rola zwłok w żałobie	24
2. Żałoba w kontekście kulturowo-religijnym	25
2.1. Obyczaje żałobne w małych społecznościach	26
2.2. Zwyczaje żałobne w religiach niechrześcijańskich	29
2.2.1. Hinduizm	30
2.2.2. Buddyzm	31
2.2.3. Judaizm	32
2.2.4. Islam	34
2.3. Chrześcijaństwo i żałoba	35
2.3.1. Znaczenie żałoby w Biblii	35
2.3.1.1. Stary Testament	36
2.3.1.2. Nowy Testament	37
2.3.2. Chrześcijańskie rytuały żałobne	40
2.3.2.1. Rys historyczny	40
2.3.2.2. Rytuały żałobne dzisiaj	41
3. Teorie żałoby	43
3.1. Wyjaśnienie biologiczne	44
3.2. Koncepcja psychodynamiczna	45
3.3. Model kognitywny	47
3.4. Perspektywa fenomenologiczno-egzystencjalna	48

Rozdział II

Proces żałoby	51
1. Modele faz żałoby	52
1.1. Przebieg żałoby według Yoricka Spiegela	52
1.2. Proces żałoby z punktu widzenia Johna Bowlby'ego	54
1.3. Fazy przeżywania żałoby według Vereny Kast	55
2. Uwarunkowania żałoby	57
2.1. Okoliczności śmierci i związek ze zmarłym	57
2.2. Osobowość przeżywającego żałobę	59
2.3. Możliwość znalezienia oparcia	60
3. Normalne reakcje na stratę bliskiej osoby	61
3.1. Fizjologiczne reakcje w żałobie	61
3.2. Emocje i sposób myślenia w żałobie	62
3.3. Relacje ze społeczeństwem po stracie bliskich	65
3.4. Kryzys religijny żałobnika	66
4. Żałoba nietypowa	67
4.1. Objawy żałoby patologicznej	68
4.2. Formy zaburzonego przeżywania żałoby	68
4.3. Kliniczne konsekwencje spowodowane żałobą	71

Rozdział III

Wsparcie w żałobie	75
1. Towarzystwo w przeżywaniu żałoby	76
1.1. Zadania do wykonania w procesie żałoby	76
1.2. Wskazania dla pomagającego	77
1.3. Wskazania dla osoby w żałobie	79
1.4. Trudności w towarzyszeniu	80
2. Metody psychoterapeutyczne stosowane w żałobie	82
2.1. Psychoanalityczne propozycje terapeutyczne	82
2.2. Terapia zachowania	84
2.3. Terapia oparta o kognitywną teorię stresu	86
2.4. Psychoterapia skoncentrowana na osobie	88
2.5. Terapia Gestalt	90
3. Pomoc duszpasterska w przeżywaniu żałoby	90
3.1. Liturgia	91
3.2. Głoszenie słowa	92
3.3. Posługa miłości	93

Część II

Przeżywanie żałoby po śmierci Jana Pawła II na podstawie badań własnych

Rozdział I

Program własnych badań empirycznych	99
1. Księga kondolencyjna	100
1.1. Księga elektroniczna jako baza danych	100
1.2. Wydrukowana Księga kondolencyjna	101
2. Problem własnych badań i hipotezy badawcze	103
3. Prezentacja metod badawczych	105
3.1. Analiza ilościowa	105
3.2. Analiza jakościowa	107
4. Kryteria interpretacji wpisów kondolencyjnych	108
4.1. Charakterystyka żałobników	109
4.2. Miejsca wpisów kondolencyjnych	110
4.3. Dynamika przesłanych maili	118
4.4. Percepcja osoby zmarłego Papieża	120
4.4.1. Przymioty Jana Pawła II	120
4.4.2. Funkcje pełnione przez Papieża	121
4.5. Deklarowane zmiany postaw internautów	123
4.5.1. Projekt zmiany indywidualnej	124
4.5.2. Zmiana w relacjach interpersonalnych	127

Rozdział II

Opinie na temat śmierci i życia wiecznego	131
1. Śmierć i życie wieczne – analiza ilościowa	131
1.1. Problematyka tanatologiczna i eschatologiczna w Księdze kondolencyjnej	132
1.2. Śmierć i życie wieczne a dynamika temporalna	133
1.3. Płć a postrzeganie śmierci i życia wiecznego	134
1.4. Katolicy i ateści wobec śmierci i życia wiecznego	135
2. Śmierć i życie wieczne – analiza jakościowa	136
2.1. Godzina 21.37	137
2.1.1. Koniec epoki	137
2.1.2. Godzina 21.37 jako nowy początek	138
2.1.3. Ocalić od zapomnienia godzinę 21.37	139
2.2. Śmierć	141
2.2.1. Rozumienie śmierci	141
2.2.2. Śmierć Papieża a śmierć Chrystusa	142
2.2.3. Śmierć jako przejście do życia	144

2.3. Pogrzeb	145
2.3.1. Największy pogrzeb w dziejach	146
2.3.2. Trumna i Księga	148
2.3.3. Przesłanie płynące z pogrzebu	150
2.4. Życie wieczne	151
2.4.1. Jan Paweł II w niebie	151
2.4.2. Spotkanie w wieczności	153
2.4.3. Wezwany przez niebo jest na ziemi	153

Rozdział III

Emocje żałobników	157
1. Emocje żałobników – analiza ilościowa	158
1.1. Emocje w Księdze kondolencyjnej	158
1.2. Dynamika emocji w przeżywaniu żałoby	159
1.3. Emocje w przeżywaniu żałoby u kobiet i mężczyzn	162
1.4. Emocje w żałobie z uwzględnieniem miast wojewódzkich	163
1.5. Świątopogląd a emocje negatywne i pozytywne w żałobie	164
2. Emocje żałobników – analiza jakościowa	165
2.1. Żal, smutek i radość	166
2.1.1. Złożoność reakcji żalu, smutku i radości	166
2.1.2. Jan Paweł II jako przykład dawania radości	168
2.1.3. Radość z odkrywania nowego sensu życia	169
2.2. Nadzieja i rozpacz	171
2.2.1. Nadzieja mimo rozpaczny	171
2.2.2. Jan Paweł II nadzieją świata	173
2.2.3. Nadzieja na zmiany	175
2.3. Lęk	176
2.3.1. Pokonać w sobie lęk	177
2.3.2. Papież, który się nie lękał	178
2.3.3. Z odwagą w przeszłość	181
2.4. Gniew	182
2.4.1. Wielowymiarowość gniewu	182
2.4.2. Papież wobec gniewu	184
2.4.3. Opanowanie gniewu	185

Rozdział IV

Znaki towarzyszące przeżywaniu żałoby	187
1. Znaki żałobne – analiza ilościowa	187
1.1. Znaki żałobne wymieniane przez internautów	188
1.2. Temporalna dynamika znaków żałobnych	189

1.3. Znaki żałobne a płęć	190
1.4. Znaki żałobne a miasta wojewódzkie	191
2. Znaki żałobne – analiza jakościowa	192
2.1. Dzwon	193
2.1.1. Głos dzwonów świata	193
2.1.2. Dzwony znakiem śmierci i nowych narodzin Jana Pawła II ...	194
2.1.3. Dzwony bijące na alarm do nawrócenia	196
2.2. Świeca	198
2.2.1. Znaczenia zapalanej świecy	198
2.2.2. Papieska świeca życia	199
2.2.3. Świeca jako ogień miłości	201
2.3. Flaga	202
2.3.1. Rola flagi w żałobie	202
2.3.2. Papież i flaga	204
2.3.3. Przemiana wokół flagi	205

Rozdział V

Miejsca spotkań żałobnych	207
1. Miejsca spotkań żałobnych – analiza ilościowa	207
1.1. Najważniejsze miejsca spotkań żałobnych	208
1.2. Miejsca spotkań żałobnych w dynamice czasowej	209
1.3. Kobiety i mężczyźni o miejscach spotkań żałobnych	210
1.4. Miasta wojewódzkie a miejsca spotkań żałobnych	211
2. Miejsca spotkań żałobnych – analiza jakościowa	212
2.1. W Kościele	213
2.1.1. Żałoba w Kościele	213
2.1.2. Jan Paweł II a Kościół	214
2.1.3. Przyszłość Kościoła	217
2.2. Marsze	219
2.2.1. Organizacja marszów	219
2.2.2. Marsze wdzięczności dla zmarłego Papieża	220
2.2.3. Marsz w przyszłość	222
2.3. Przy oknie	224
2.3.1. Zgromadzenia żałobne pod oknem	224
2.3.2. Okno papieskie	226
2.3.3. Błogosławieństwo z okna w niebie	227

Rozdział VI

Modlitwa żałobników	231
1. Modlitwa żałobników – analiza ilościowa	232

1.1. Rodzaje modlitw	232
1.2. Modlitwa a czas żałoby	233
1.3. Płecz a modlitwa żałobników	235
1.4. Wierzący i niewierzący na temat modlitwy	236
2. Modlitwy żałobników – analiza jakościowa	237
2.1. Eucharystia	237
2.1.1. Msza Święta w intencji Papieża	238
2.1.2. Jan Paweł II jako świadek Eucharystii	239
2.1.3. Życie Eucharystią na co dzień	241
2.2. Czytanie Pisma Świętego	244
2.2.1. Biblijne rozważania o śmierci	244
2.2.2. Pismo Święte drogowskazem życia	245
2.3. Różaniec	247
2.3.1. Różaniec osieroconych	247
2.3.2. Różaniec papieski	249
2.3.3. Różaniec jako pomoc do nawrócenia	251
2.4. Koronka do Miłosierdzia Bożego	253
2.4.1. Odmawianie koronki	253
2.4.2. Papież miłosierdzia	255
2.4.3. Miłosierdzie i koronka w codziennym życiu	256

Rozdział VII

Media a żałoba po Papieżu	259
1. Żałoba po Papieżu w mediach – analiza ilościowa	260
1.1. Problematyka medialna w Księdze kondolencyjnej	260
1.2. Kontekst temporalny tematyki medialnej	261
1.3. Kobiety i mężczyźni o mediach	262
1.4. Wierzący i niewierzący o mediach	262
2. Media a żałoba po Papieżu – analiza jakościowa	263
2.1. Telewizja i radio	264
2.1.1. Wiadomość o śmierci Jana Pawła II	264
2.1.2. Telewizja i radio o pontyfikacie zmarłego Papieża	265
2.1.3. Ewangelizacyjna rola mediów	267
2.2. Prasa	269
2.2.1. Gazety o pogrążonych w żałobie	269
2.2.2. Prasa o zmarłym Papieżu	271
2.2.3. Powinność prasy	273
2.3. Internet	274
2.3.1. Żałobne tło internetowych witryn	274
2.3.2. Papież, który poruszył internet	276

2.3.3. Deklaracja zmiany życia za pośrednictwem Internetu	278
---	-----

Rozdział VIII

Podsumowanie	281
1. Doświadczenie żałoby po śmierci Jana Pawła II	281
1.1. Zestawienie procentowe przeanalizowanych wyrazów	281
1.2. Dynamika problematyki żałobnej	285
1.3. Kobiety i mężczyźni a żałoba	287
1.4. Światopogląd a przeżywanie żałoby	288
2. Osoba zmarłego Papieża dla żałobników	289
2.1. Funkcje i przymioty Jana Pawła II	289
2.2. Funkcje i przymioty Papieża w dynamice czasowej	290
3. Zmiana postaw deklarowana przez żałobników	291
3.1. Projekt zmiany indywidualnej	291
3.2. Zmiana w relacjach międzyludzkich	292
3.3. Dynamika zmian postaw żałobników	293
Zakończenie	295
Bibliografia	305
Bereavement after John Paul II's death (Summary)	325

Aneksy

Aneks 1	
Indeks cytowanych maili w poszczególnych rozdziałach	331
Aneks 2	
Drukowana Księga kondolencyjna <i>Internauci w hołdzie papieżowi Janowi Pawłowi II</i> – objętość poszczególnych tomów	353
Aneks 3	
Dynamika przesłanych maili do Księgi kondolencyjnej <i>Internauci w hołdzie papieżowi Janowi Pawłowi II</i>	357
Aneks 4	
Liczba maili z podpisem siedziby powiatu grodzkiego	361
Aneks 5	
Liczba maili z podpisem siedziby powiatu ziemskiego	363
Aneks 6	
Statystyka wyrazów określających niektóre tematy związane z nauczaniem papieskim – podział na doby	373